

Attivitajiet f'Awwissu 2025

L-1 ta' Awwissu 2025-20.00 - Dingli Cliffs Picnic (Hdejn il-Kappella) Ĝibu kollox magħkom (dawl, ikel, xorb, siġġu, mejda etc)

It-8 ta' Awwissu 2025—Gozo by night – L-ewwel 50 biss — Booking permezz ta' Revolut għand Maureen Tarpey fuq 79895387. Nitilqu mal-vapur tal-17.15 u niġu lura mal-vapur tal-23.15. Prezz ta 10€. Dawra bil-Gozo Train fejn min irid, nagħmlu waqfa mis-19.30 sad-21.30 għal ikel, importanti li tib-bukjaw min qabel biex ma jkollnix dewmien. Se jkollna transport mill-Furjana fejn id-Dipartiment tal-Edukazzjoni fl-15.45pm saċ-Ċirkewwa u lura (Prezz skond kemm inkunu) Din l-attività hija fully booked.

Il-15 ta' Awwissu 2025— Il-Grupp mhux ser jiltaqa'.

It-22 ta' Awwissu 2025— Illum se mmorru ngħumu B'Bugia.

Id-29 ta' Awwissu 2025 — Buffet all inclusive ġewwa l-Qawra Palace-20.00. Min irid wara jista jattendi ghax-show li jkun hemm. Booking permezz ta' Revolut għand Maureen Tarpey fuq 79895387-Prezz 28€-Il-kumitat se jissusidja 50c għall kull minn jiġi.

Fuljett ta' kull xahar

Volum 27
Harraga 07
Awwissu 2025

Hbieb, ninsab cert li meta ormoltu, uħud minnkom fittxew online sabiex taraw minn xiex se tgħaddu. Ninsab cert ukoll li waħda mit-teoriji l-aktar komuni hija dik tal-psikjatra Svizzera Elisabeth Kübler-Ross. Dejjem nghid jien li dawn huma biss teoriji u li kull wieħed u waħda minna jibni t-teorija tiegħu skond kif nghixu din il-ħajja mposta fuqna. Imma ejja bil-kwiet naraw x'inhi din it-teorija

Min żviluppa l-5 stadji tan-niket? Il-mudell tal-ħames stadji tan-niket gie żviluppat minn Elisabeth Kübler-Ross, u sar famuż wara li ppubblikat il-ktieb tagħha On Death and Dying fl-1969. Kübler-Ross żviluppat il-mudell tagħha biex tiddeskrivi nies b'mard terminali li qed jiffaċċejaw il-mewt tagħhom stess. Iżda malajr gie adattat bhala mod ta' hsieb dwar in-niket b'mod ġenerali.

Il-5 stadji jiġru fl-ordni? Il-ħames stadji – iċ-ċaħda, ir-rabja, in-negozjar, id-dipressjoni u l-accettazzjoni – spiss jitkellmu dwarhom bħalikieku jiġru fl-ordni, u jiċċaqlu minn stadju għall-iehor. Tista' tisma' nies jgħidu affarijiet bħal 'Jien imxejt l-quddiem miċ-ċaħda u issa naħseb li qed nidhol fl-istadju rrabjat'. Iżda dan ma jkunx spiss il-każ. Fil-fatt Kübler-Ross, fil-kitba tagħha, tagħmilha ċara li l-istadji mħumiex linear – in-nies jistgħu jesperjenzaw dawn l-aspetti tan-niket fi żminijiet differenti u ma jiġi f'ordni partikolari. Tista' 'ma tesperjenzax l-istadji kollha, u tista' ssib sentimenti li huma pjuttost differenti b'niket differenti.

X'inħuma l-ħames stadji tan-niket?

Caħda. Fl-ewwel jiem tan-niket thossox bħal stordut. Xi nies għall-ewwel ikomplu bħallikieku ma ġara xejn. Anke jekk konxji li xi ħadd miet jista' jkun diffiċċi li nemmnu li xi ħadd importanti mhux ser jerga' lura. Huwa wkoll komuni hafna li thoss il-preżenza ta' xi ħadd li miet, tisma' leħinhom jew saħansitra tarahom.

Rabja. Ir-rabja hija emozzjoni kompletament naturali, u naturali ħafna wara li xi ħadd imut. Il-mewt tista' tidher krudili u ngusta, speċjalment meta thoss li xi ħadd miet qabel iż-żmien jew issa tlift dak li kellek pjanijiet għall-futur. Huwa wkoll komuni li thossox irrabjat lejn il-persuna li miet, jew irrabjati fuqna nfusna għal affarijiet li għamilna jew ma ġħamliniex qabel il-mewt tagħhom.

Negozjar. Meta nkunu fl-uġiġħ tan-niket, kultant huwa diffiċli li naċċettaw li m'hemm xejn li nistgħu nagħmlu biex inbiddlu l-affarijiet. In-negozjar huwa meta nibdew nagħmlu ftehim magħna nfusna, jew forsi ma' Alla jekk aħna reliġjuži. Irridu nemmnu li jekk naġixxu b'modi partikolari se nhossuna aħjar. Huwa wkoll komuni li nsibu ruħna mmorru aktar u fuq affarijiet li ġraw fil-passat u nistaqsu hafna mistoqsijiet 'x'jigri jekk', nixtiequ li nistgħu mmorru lura u nbiddlu l-affarijiet bit-tama li l-affarijiet setgħu rrizultaw b'mod differenti.

Dipressjoni. Id-dwejjaq u x-xewqa huma dak li naħsbu l-aktar spiss meta naħsbu dwar in-niket. Dan l-uġiġħ jista' jkun intens ħafna u jiġi f'mewġ fuq ħafna xħur jew snin. Il-ħajja tista' thoss li m'għadx għandha tifsira u li tista' tkun tal-biżże' ħafna.

Aċċettazzjoni. In-niket jiġi bħal-mewġ, fejn thoss li xejn mhu se jkun tajjeb. Iżda gradwalment ħafna nies isibu li l-uġiġħ jittaffa, u huwa possibbli li taċċetta dak li ġara. Nistgħu qatt ma' negħlbu' l-mewt ta' xi ħadd għažiż, imma nistgħu nitghallmu ngħixu mill-ġdid, filwaqt li nżommu l-memorji ta' dawk li tlifna qrib tagħħna.

Kif stajtu taqraw din it-teorija nkitbet għal dawk li kellhom mard terminali. Issa, aħna nafu li min ikollu mard terminali u min jormol x'aktarx ikunu persuni differenti, anzi wieħed jormol ghax il-mara jew ir-raġel kellhom marda terminali. Din it-teorija biż-żmien daħlet ukoll għar-romol.

Haġa oħra differenti hija l-jum tat-23 ta' Ĝunju, il-jum Internazzjonali tar-romol (International Widows Day). Il-kelma li tintuża bl-Ingliz hija widows. Jien għalija widows huma romol nisa. Allura dan jaġi jfisser li r-romol irġiel thallew barra? Sibt xi ħadd li qalli li anke romol irġiel qed ifakkru dan il-jum bħala jum ir-romol. Jiena naf li dan il-jum ġie stabbilit sabiex nisa li jormlu fit-3 dinja jkollom id-dinjita' li għandhom romol nisa f'pajjiżi hekk imsejha civilizzati.

Tort tal-liggijet u użanzi f'ċerti pjiżi kien inħass il-bżonn li jiġi mwaqqaf dan il-jum. Naraha ftit stramba li meta għandna jiem għal kollex ma sabux jum li fih jiġi mfakkra r-romol kollha nisa u rġiel. Insomma din opinjoni tiegħi u x'naħseb jien.

Hallikhom mit-teoriji ghax aħna kollha differenti.

Victor.

Il-Bank fuq l-irdum. Tikteb Maureen Tarpey

Bla dubju kull min imur xi mixja lejn l-Irdum ta' Had Dingli fejn nagħmlu l-Picnic biswit il-kappella tal-Maddalena żgur li lemaħ il-bankijiet li hemm fl-inħawi.

Wieħed minn dawn il-bankijiet qiegħed eż-żgħid fit-tarġi fil-ġen. Għurnata minnhom kif kien temp sabiħ, erhejt ilha hemm fuq għal ftit arja pura u għal ftit kwiet maqtuha mir-realtà tal-ħajja. Minn trakk bisvit, xtrajt tazza kafe' tat-tisjir. Dan it-trakk uniku huwa ferm popolari speċjalment mat-turisti li jkun hemm jitpaxxew bil-veduta. Mort u sorgejt fuq dan il-bank. Jiena wkoll qgħadit nitpaxxa nħares lejn il-baħar, l-aktar fejn il-baħar jiltaqa' u jithallat mas-sema.

Bejni u bejn ruħi bdejt ngħid min jaf kieku dan il-bank jitkellem, kemm jirrakkonta stejjer ta' nies li waqfu u poġġew fuq dan il-bank. Nies li forsi hassewhom imtaqlin mill-ġħawġ tal-ħajja. Nies oħra maħkuma mis-solitudni, mwarrba mis-soċċeta f'din il-ħajja magħġiegla li qed ngħixu fiha.

Oħrajn kemm ifittxu ftit kwiet filwaqt li jitgħaxxu bil-ġmiel tan-natura u elf-ħsieb ieħor. Dilettanti li jħobbu jaraw il-ġurnata titwieleed u tmut. Ix-xemx titla' u tinżel.

Imma ma tantx domt għal-kwiet ghax bdew ġejjin it-turisti u bdejt nisma' l-ilħna ġejjin lejja. Biex inkun onesta, gie kowċi mimli nies li niżlu jieħdu r-ritratti lir-rahħħal li kien miexi bil-merħla tiegħu.

